

Tisztelt Fővárosi Törvényszék!
1055 Budapest, Markó u. 27.

kereseti kérelem
közérdekű adat kiadása iránt

GREENPEACE Magyarország Egyesület
1143 Budapest, Zászlós u. 54.
felperesnek

képviselőjében eljár:

dr. Gutper Ildikó ügyvéd
Gutper Ügyvédi Iroda
1025 Budapest, Józsefhegyi u. 5/b. fsz.1.

Energiaügyi Minisztérium
1117 Budapest, Október huszonharmadika u. 18.,
postacím: 1440 Budapest, Pf. 1., képviseli Lantos
Csaba energiaügyi miniszter
alperessel szemben

Fővárosi Törvényszék
1055 Budapest, Markó u. 27.

Tisztelt Fővárosi Törvényszék!

Alulírott GREENPEACE Magyarország Egyesület felperes (székhely: 1143 Budapest, Zászlós u. 54., nyilvántartási szám: 01-02-0010284., adószám: 18178883-1-42, képviseletében eljár: Mező János Bálint ügyvezető, lakhely: [REDACTED], email: [REDACTED] – az F/1. sz. mellékletként csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőm, a Gutper Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Gutper Ildikó, székhely: 1025 Budapest, Józsefhegyi u. 5/b. f. 1., telefon: [REDACTED], email: [REDACTED] útján – az Energiaügyi Minisztérium alperessel (képviselet: Lantos Csaba miniszter, székhelye: 1117 Budapest, Október huszonharmadika u. 18., postacím: 1440 Budapest, Pf. 1.) szemben az alábbi

k e r e s e t e t

terjesztem elő:

I. Kérelem

1.) Kérem a tisztelt Fővárosi Törvényszéket, hogy az alperes KOM/1075-1/2024.EM iktatószámú döntésével (F/2. sz. mellékletként csatolva) elutasított közérdekű adatigénylésemnek adjon helyt, az alperest a közérdekű adatok kiadására kötelezze, illetve

2.) alperest e peres eljárás költségeinek viselésére kötelezze. Perköltségként felperes a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja alapján meghatározott ügyvédi munkadíjra (esetleg később felmerülő szakértői költségtérítésre) tart igényt. A jogi képviselő mentes az ÁFA megfizetése alól. A perköltség felszámításához szükséges (de csak a mai napig aktualizált) költségjegyzéket F/3. számú mellékletként csatolom.

II. Érvényesíteni kívánt jog

2.1. Felperes a közérdekű adatok megismeréséhez való alapjogát kívánja érvényesíteni. Ezért a Tisztelt Törvényszékhez fordul, hogy pozitív marasztalás keretében szorítsa rá Alperest a törvényben előírt kötelezettségeinek teljesítésével a felperesi alapjog tiszteletben tartására.

2.2. Felhívott jogszabályok¹

Alaptörvény VI. cikk (3) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

az Információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 26. § (1) Az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot - az e törvényben meghatározott kivételekkel - erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.

¹ kővér betűs kiemelések a felperestől

Infotv. 32. § A közfeladatot ellátó szerv a feladatkörébe tartozó ügyekben - így különösen az állami és önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és -személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan - köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását.

Infotv. 3. § (1) 5. közérdekű adat: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat;”

Infotv. 31. § (2) A megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait, illetve az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségterítés összegének megalapozottságát az adatkezelőnek kell bizonyítania.

Infotv. 1. § E törvény célja a hatálya alá tartozó tárgykörökben az adatok kezelésére vonatkozó alapvető szabályok meghatározása annak érdekében, hogy a természetes személyek magánszféráját az adatkezelők tiszteletben tartsák, valamint az adatok szabad áramlása, illetve a közügyek átláthatósága a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő jog érvényesítésével megvalósuljon

III. Tényállás

3.1. Jogi tények

Felperes 2024. január 23. napján fordult Alpereshez, kérve a Mátrai erőmű lignit tüzelésű blokkjainak 2025. végi leállításáról szóló tervek rendelkezésre bocsátását (F/4 alatt csatolva az adatigénylési kérelem): „Kérem a Tisztelt Minisztériumot, hogy bocsássa rendelkezésemre a Mátrai erőmű lignit tüzelésű blokkjainak 2025. végi leállításáról szóló terveket (forrás: <https://kormany.hu/hirek/elkezdodott-a-matrai-eromu-atalakitasa-a-munkahelyek-nincsenek-veszelyben>), ehhez jelölje meg és biztosítsa számomra azok elektronikus elérhetőségét²!”).

Alperes az adatok rendelkezésre bocsátását elutasította arra hivatkozva, hogy azok döntéselőkészítő anyagok. *Az elutasításhoz további indoklást nem fűzött.*

3.2. Történeti tények

3.2.1. a Mátrai Erőmű sorsának jelentősége

Köztudott a 2020. március 26-án az MVM Mátra Energia Zrt. (korábbi nevén: Mátrai Erőmű Zrt.) és leányvállalatainak az MVM Csoport tulajdonába kerülésével **állami tulajdonúvá** vált Mátrai Erőmű jelentősége az ország energiaellátására (egymaga a magyarországi áramtermelés kb. 10%-át adja), ezen keresztül pedig **hazánk éghajlatváltozással kapcsolatos érintettségét is jelentősen befolyásolja (kvótákkal – az Erőmű az évi mintegy 3,5 millió tonnás kibocsátásával a hazai szén-dioxid kibocsátás 8-10%-áért felel – , az éghajlatra kedvezőtlenül ható**

² Infotv. 30. § (2)

széntüzelés fenntartása és ezzel másfajta energiaforrás háttérbe szorítása stb. okán). Ezért követi figyelemmel a Mátrai Erőmű sorsát nemcsak felperes, az ország szakmai közönsége, hanem – a sajtó élénk érdeklődése alapján is véve – az energia- és környezetpolitikára érzékeny közember is.

A Mátrai Erőmű kérdése nemzetgazdasági jelentőségű: kormányzati kommunikációból értesülhetett a közvélemény arról is, hogy a Mátrai Erőmű Lignittüzelésű blokkjait le fogják állítani. Erről **a kormányzati döntés 2020-2021-ben megszülethetett** a lent pontosan hivatkozott közlemények tanúsága szerint.

3.2.2. A Mátrai Erőmű sorsa, ahogy a **kormányzati kommunikációban** megjelenik

2019 decemberében Palkovics László innovációs és technológiai miniszter még úgy fogalmazott³ az Erőmű ügyében, hogy *“hogyan semmi nem indokolja a létesítmény bezárását, ez egyáltalán nem reális opció”*.

Azonban 2020 elejére a bezárásról szóló **döntés határozottan körvonalazódni látszik**. Erről tanúskodik az ország **Klíma és Természetvédelmi Akcióterve**, amiben még nem teljesen egyértelműen, de úgy fogalmaztak, hogy *“A Mátrai Erőmű lignites egységei fokozatosan kerülnek kivezetésre, 2025-öt követően a széntüzelés leáll.”* Ezt **jelentette be** Palkovics László miniszter 2020. február 19-én tartott sajtótájékoztatóján⁴. Mindenesetre a meghozott döntésre e közleményből már következtetni lehetett.

2021. február 5-ére azonban már bizonyossá vált, hogy a döntést meghozták: *“A vállalat lignit tüzelésű blokkjait a tervek szerint 2025. végén leállítják”,* fogalmaz a **közlemény**⁵. Csaknem azonosan tudósított egy másik **közlemény** a Palkovics László, illetve Mager Andrea nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszternek a Mátrai Erőműben ugyanaznap tartott látogatásáról: *“A Mátrai Erőmű lignit tüzelésű blokkjai tervezetten 2025 év végén leállításra kerülnek”*.

Ekkorra tehát a Mátrai Erőmű leállításáról döntés született.

Az éghajlatváltozás hatásai miatt fellépő problémák kiküszöbölésére támogatást nyújtó Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz) 2022-ben elkészült **összefoglalójához** csatolt, Heves megyére vonatkozó mellékletében (a heves megyei, területi igazságos átmenet tervben) részletezték is az erőmű széntüzelésű blokkjainak leállítását, ütemterv megadásával. Ezek szerint az I. blokk (100 MW) 2023 végén, míg a II. blokk (100 MW), III. blokk (220 MW), IV. blokk (224 MW) és V. blokk (224 MW) 2025 végén kerülnek leállításra. (médiában: https://hvg.hu/360/20230823_matrai_eromu_leallitas_elhalasztasa_gazeromuvek_energiatermeles_szendioxidkibocsatas_energetika_repowereu_kehop_plusz⁶)

³ Az aláhúzott részre kattintva és a ctrl billentyű lenyomásával a felhívott linkre ugrás biztosított. Egyébként lábjegyzetben is megjelenítjük a legfontosabb részeket. <https://magyarnemzet.hu/gazdasag/2019/12/tiszta-magyarorszagot-szeretnenk>: „A Mátrai Erőmű lignitet tüzel, ami a jelen technológiai szinten valóban nem használható fel környezetbarát módon. Az egyik megoldás az, hogy a lignittüzelést leállítjuk egészen addig, amíg a tüzelésből származó szén-dioxid begyűjtésére nem áll rendelkezésre magas hatásfokú, tiszta technológia. Ezzel márpedig érdemes számolni, hiszen Magyarország egyetlen igazán jelentős mennyiségben rendelkezésre álló, könnyen kitermelhető energiahordozója a lignit, amely tiszta szén technológiák megvalósulása esetén hosszú távú ellátásbiztonságunk alapja lehet. A hazai lignitvagyon igenis előny, és stratégiai energiatartalékként kell kezelni. Másfelől az erőmű a hazai villamosenergia-rendszer szabályozása szempontjából is jelentős szerepet tölt be, ezért a jövőben megfontolandó új, rugalmas gázüzemű blokkok telepítése. A telephely egyébiránt pedig alkalmas a barnamezős beruházások kivitelezésére, már el is kezdődött a jelentős méretű napelempark segítségével a rekultiválás, és ezen az úton folytatódhat az iparterület átalakulása. Emellett pedig azt is megvizsgáljuk, hogyan növelhető a Mátrai Erőmű hulladékégető kapacitása.”

⁴ https://index.hu/gazdasag/2020/02/19/matrai_eromu_palkovics_bejelentette_foldgaz_alapu/ „A sajtótájékoztatót szerint környezetbaráttá alakítják a Mátrai Erőművet, annak lignites egységeit fokozatosan kivezetik, 2025-öt követően a széntüzelés leáll.”

⁵ <https://kormany.hu/hirek/elkezdodott-a-matrai-eromu-atalakitasa-a-munkahelyek-nincsenek-veszelyben> „A vállalat lignit tüzelésű blokkjait a tervek szerint 2025. végén leállítják, mivel üzemeltetésüket alacsony hatásfok és magas fajlagos széndioxid-kibocsátás jellemzi.”

⁶

https://hvg.hu/360/20230823_matrai_eromu_leallitas_elhalasztasa_gazeromuvek_energiatermeles_szendioxidkibocsatas_energetika_repowereu_kehop_plusz

A fenti kormányzati kommunikációból és a sajtó híradásaiból világossá vált, hogy (a 2020-2022 időszakban) végleges döntés született az erőmű széntüzelésű blokkjainak leállításáról 2025 végéig.

A környezetvédők üdvözltek a döntést, a kormányzati kommunikáció szerint is a blokkok leállítására azért volt szükség, *“mivel üzemeltetésüket alacsony határfok és magas fajlagos szén-dioxid-kibocsátás jellemzi.”*⁷

Teljesen egyetértve a döntéssel a blokkok leállításáról, szeretnénk megismerni a meghozott kormányzati döntés alapjául szolgáló tervek tartalmát.

IV. Jogi érvelés

4.1. Felperes Alaptörvényben foglalt joga (alapjoga) a közérdekű adatok megismeréséhez való jog /Alaptörvény VI. cikk (3) Mindenkinek joga van (...) a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez./Enélkül felcélós és érdemi hozzájárulás a közösség dolgaihoz (res publica) nem képzelhető el.

Felperes e joga sérült akkor, amikor az általa megismerni kívánt közérdekű adatokhoz nem fért hozzá. A marasztalási keresetnek e feltétele (felperes jogsérelme) tehát teljesül.

4.2. Az Alaptörvényben biztosított alapjog érvényesülését erősíti az Infotv., miáltal az alapjog alanyi joggá válik, és azzal is, hogy a közérdekű adatok kezelőinek pozitív kötelezettségeket határoz meg, nevezetesen a közérdekű adatok kiadásának köteleességét /Infotv. 26. § (1)/.

Alperes nem teljesítette köteleességét, amikor a közérdekű adat megismerését elutasította. A pozitív marasztalásnak helye van, a törvényes kötelezettség teljesítésére az alperes rászorítható.

4.3. Közérdekű adatnak minősül az Infotv. 3. § (1) szerint *„ az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat;”*

Alperes állami feladatot lát el, ezt bizonyítani természetesen nem kell, a kikérendő adatok kifejezetten a közfadatai ellátása, szakmai tevékenysége körében keletkezett adatok (szintén nem szorul bizonyításra, hogy az Energiaügyi Minisztérium hazánk energiaellátásának biztosításával is foglalkozik). A közérdekű adatigénylésnek lehetnek tárgyai ezek az adatok. Megjegyzendő, hogy az adatkezelő alperes sem tagadta a kikért adatok közérdekű adat jellegét.

A kikért adatok körét Felperes azért nem tudta meghatározni pontosabban, mert a kikért adatokat nem ismeri. A Kúria összefoglaló véleménye alapján a bíróságok szerint érthető a kikért adatok esetleges pontatlansága, lévén, hogy azok nem is lehetnek ismertek. „[34] Az adatigénylések egyik tipikus problémája az, hogy az adatigénylő nem tudja kellő konkrétsággal meghatározni az igényelt adatok körét. Az áttekintett ítéletek tanúsága szerint a bíróságok ilyenkor az adatigénylő irányába jóhiszeműen járnak el utalva arra, hogy éppen az információk hiánya miatt nem tudják gyakran pontosabban megjelölni az igénylők a kért adatok körét.”⁸

⁷ <https://kormany.hu/hirek/elkezdodott-a-matrai-eromu-atalakitasa-a-munkahelyek-nincsenek-veszelyben>

⁸ 2017.EI.II.J.GY.P.3. szám A „közérdekű adatok kiadásával kapcsolatos perek” bírósági gyakorlata tárgykörére felállított joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleménye, 2018

4.4. Az adatok kiadását elutasító adatkezelő alperes az adatok döntéselőkészítési jellegre (és nem másra) hivatkozott.

Csak hogy a fent bemutatott kormányzati kommunikációs kijelentések szerint a döntés már megszületett az Erőmű bezárásáról, így az adatok döntéselőkészítőnek már nem minősülhetnek.

A fent hivatkozott Klíma és Természetvédelmi Akciótervnek szintúgy része, alapja a bezárásról szóló döntés. Ez megerősíti, hogy a döntést meghozták, így a kikért adatok döntéselőkészítőnek már nem minősülhetnek.

Alperes csak hivatkozott a döntéselőkészítő jellegre, de nem bizonyította azt, még csak nem is valószínűsítette. Márpedig az Infotv. 31. § (2) bekezdése szerint „A megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait, illetve az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségterítés összegének megalapozottságát az adatkezelőnek kell bizonyítania.”, tehát az adatkezelő alperesnek kötelessége bizonyítani az információ kiadásának megtagadását és okait.

Felperest a törvény nem szorítja arra, hogy az előkészítő jellegre cáfolja, a történeti rész alatt felhívott és bemutatott kormányzati kommunikációs elemek azonban nyilvánvalóan a felperesi álláspontot igazolják.

A már idézett kúriai Összefoglaló vélemény szerint: „2.2.3. Döntéselőkészítésre való hivatkozás [65] Erre az adatkiadás megtagadási okra többször történt hivatkozás, ugyanakkor a per folyamatban léte alatt (előtt) általában maga a döntés időközben már megszületik. Ilyen esetben csak akkor válik eredményessé az előkészítésre való hivatkozás, ha az adatkezelő szerv működésének veszélyeztetéséhez, a véleménye kialakítása szabadsága korlátozásához vezetne az adat kiadása. A bíróságok ez utóbbit kivételesen látják csak indokoltnak figyelemmel az Alkotmánybíróság vonatkozó határozatainak tartalmára, amelyek szerint a kiadás megtagadásának okait minden esetben megszorítóan kell értelmezni. Ez a gyakorlat a joggyakorlat-elemző csoport álláspontja szerint helytállóan, megalapozottnak tekinthető.”

A döntés nem hogy e per alatt születne meg, de már megszületett, és ezt maguk a kormányzati képviselők erősítik meg, ezért az előkészítő jellegre hivatkozás nem lehet helytálló.

A döntés kormányzati anyagok (Klíma és Természetvédelmi Akcióterv) alapjául szolgált, ezért az adatkezelő szerv működésének a veszélyeztetése, vagy a kormányzati véleménykialakítás szabadságának korlátozása fel sem merülhet.

4.5. Törvény nem írja elő az adatigénylés okának, céljának a meghatározását (az idézett kúriai összefoglaló szerint a szimpla kíváncsiság is elegendő), mindazonáltal Felperes, mint környezetvédelmi civil szervezet pontosította, hogy a cél az éghajlatváltozással kapcsolatos, közép- és hosszútávú kormányzati cselekvés megértése, a transzparencia, az állampolgári vélemény kialakíthatósága. Ezeket pedig az Infotv. kifejezetten a céljaiként (közügyek átláthatósága) tünteti fel (Infotv. 1. §).

Vagyis Alperes a kikért adatok kiadásával valószínűsítheti meg az Infotv. célját és felelhet meg törvényi kötelezettségeinek.

E fentiek alapján kérem a Tisztelt Törvényszéket, hogy kereseti kérelmemnek adjon helyt, szorítsa rá az Alperest a törvényi kötelezettségei betartására, a kért közérdekű adatok kiadására!

V. Mellékletek

Bizonyításra Felperest a törvény nem kötelezi, egyébként fentebb az állításait alátámasztotta hivatkozásokkal, ezért az alábbi mellékletek főként igazolásra szolgálnak:

F/1. ügyvédi meghatalmazás a jogi képviselő képviseleti jogosultságának igazolására

F/2. alperes Energiaügyi Minisztérium KOM/1075-1/2024.EM iktatószámú döntése

F/3. költségjegyzék a peres eljárás kezdeményezésével felmerült költségek igazolására

F/4. felperesi adatigénylő levél az Energiaügyi Minisztériumnak címezve

VI. Záró rész

Jogorvoslati jog: az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 31. § (1) Az igénylő a közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény elutasítása vagy a teljesítésre nyitva álló, vagy az adatkezelő által a 29. § (2) bekezdése szerint meghosszabbított határidő eredménytelen eltelte esetén, valamint az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegének felülvizsgálata érdekében bírósághoz fordulhat (az ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: per) azzal, hogy a perben a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezéseit az ezen alcímben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

Greenpeace Magyarország Egyesület adatigényléssel fordult a Minisztériumhoz.

Határidő: Infotv. 31. § (3) A pert az igény elutasításának közlésétől, a határidő eredménytelen elteltétől, illetve a költségtérítés megfizetésére vonatkozó határidő lejártától számított harminc napon belül kell megindítani az igényt elutasító közfeladatot ellátó szerv ellen.

Felperes az adatkezelő Alperes elutasításáról szóló értesítését 2024. február 8. napján vette át elektronikus úton, a perindításra nyitva álló határidő március 9. napján (szombaton) járna le, ill. helyette 11-én, hétfőn, ezért a március 7. napján beadott keresettel a határidőt Felperes tartja.

Hatáskör és illetékesség: A tisztelt Bíróság hatáskörét a Pp. 20. § (1) állapítja meg, illetékessége a Pp. 25. § (1) szerinti.

Perindítási jogosultságot a Pp. 33. szakaszára alapozom, e szerint „A perben fél az lehet, akit a polgári jog szabályai szerint jogok illethetnek és kötelezettségek terhelhetnek., illetve az Infotv. 31. § (1) bekezdésére, miszerint az igénylő fordulhat bírósághoz (és Greenpeace Magyarország Egyesület fordult adatigényléssel a Minisztériumhoz).

Az alperes személyét az Infotv. 31. § (3) jelöli ki, miszerint „A pert az igény elutasításának közlésétől, a határidő eredménytelen elteltétől, illetve a költségtérítés megfizetésére vonatkozó határidő lejártától számított harminc napon belül kell megindítani az igényt elutasító közfeladatot ellátó szerv ellen.

Az illetékmentesség Itv. 57. § (1) szerint illetékmentes a polgári és közigazgatási ügyekben: o) a személyes adatok védelmével, illetve a közérdekű adatok nyilvánosságával összefüggésben indított per.

Budapest, 2024. március 7.

Tisztelettel:

GREENPEACE Magyarország Egyesület felperes
névében eljáró jogi képviselő:

dr. Gutper Ildikó ügyvéd (Gutper Ügyvédi Iroda)